

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/443/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2312228873
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2312228873.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľa: Dopravný podnik a.s., Olejkárska 1, Bratislava, IČO: 00 492 736, zastúpeného advokátom: JUDr. Vladimír Kán, advokát, AK so sídlom nám M. Benku 9-C1, Bratislava, proti odporcovi: I. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/X, J., t.č. na neznámom mieste, zastúpený opatrovníčkou pre toto konanie I. G., zamestnankyňou Okresného súdu Galanta, o trovách konania, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 30. septembra 2013, č. k. 10C/221/2013-37, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti trov konania **potvrďuje**.

Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 50,50 eur a trovy konania vo výške 16,50 eur za súdny poplatok a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil ust. § 760 Občianskeho zákonníka, § 8 ods. 5 zák. č. 56/2012 Z.z., § 142 ods. 1 O.s.p. a vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že si odporca nesplnil povinnosť vyplývajúcu mu z citovaného ustanovenia zákona, za čo okrem cestovného náležitosti navrhovateľovi aj sankcia v zmysle zák. č. 56/2012 Z.z., a preto súd návrhu navrhovateľa vyhovel v celom rozsahu. Výrok o trovách konania bol odôvodnený ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a pokiaľ ide o uplatňované trovy právneho zastúpenia, k tomu súd uviedol, že NS SR vo veci sp. zn. 4 M Cdo 21/2009 konštatuje, že „Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom konania v spore. Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Je preto potrebné rozlišovať medzi právom účastníka konania (fyzickej, právnickej osoby, štátneho orgánu) na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania za poskytnutú právnu pomoc. Trovy konania potrebné na účelne vynaloženie alebo na ochranu práv sa však nemôžu posudzovať ako celok, aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože každý úkon alebo každé plnenie trov treba posudzovať samostatne.“ Procesný súd v danej veci dospel k záveru, že jediným účelným nákladom, ktorý navrhovateľovi (ktorý mal v konaní plný úspech) v konaní vznikol, bolo zaplatenie súdneho poplatku. Náhradu nákladov konania spojených so zastupovaním advokátom procesný súd navrhovateľovi nepriznal, pretože sa nejednalo o náklady účelne vynaložené. Procesný súd nijako nespochybňuje právo navrhovateľa na zastúpenie advokátom (§ 25 O.s.p.) a v priebehu konania ho rešpektoval. Právo účastníka na zastúpenie advokátom na strane jednej a právo na náhradu nákladov konania s tým spojených na strane druhej sú práva, ktoré síce spolu úzko súvisia, avšak nie sú nerozlučne spojené. Merítkom účelnosti uvedeným v § 142 ods.1 O.s.p. je preto nevyhnutné pomerovať

všetky náklady, ktoré účastníkovi v priebehu konania vznikli, teda aj náklady vynaložené účastníkom v súvislosti s jeho zastúpením advokátom. Na posudzovanie účelnosti nákladov právneho zastúpenia nemožno resignovať len preto, že účastník pri zastúpení advokátom realizuje svoje právo na právnu pomoc. Procesný súd náklady zastúpenia navrhovateľa advokátom považuje za neúčelné po zistení, že sa jednalo o vec typovo veľmi jednoduchú po skutkovej i právnej stránke, pričom k uplatňovaniu týchto nárokov navrhovateľom dochádza vzorovou žalobou, v ktorej sa menia iba identifikačné údaje žalovanej strany, dátum jazdy bez platného cestovného lístka, číslo dokladu o prepravnej kontrole, výška dlhu (súčet cestovného a sankcie) a začiatok omeškania. Vyplňovanie týchto žalôb je rutinnou činnosťou, nevyžadujúcou odborné znalosti. Ide o typovo jednu z najjednoduchších vecí, kde súd nemá poznatok, žeby takáto žaloba bola niekedy zamietnutá. Navrhovateľ a právny zástupca sú si vyššie uvedených okolností vedomí, pretože aj keď súd vo veci nariadi pojednávanie, títo sa ho nikdy nezúčastnia vychádzajúc z toho, že súd s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou rozhodne na základe predložených písomných podkladov v prospech navrhovateľa. Súd ďalej uvádza, že k rovnakému záveru, k akému dospel aplikáciou § 142 ods.1 O.s.p., možno dospieť aj aplikáciou § 150 ods.2 O.s.p., podľa ktorého, ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť. Predmetné ustanovenie je ustanovením s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá ponecháva na súde zváženie, či trovy konania sú voči uplatnenej pohľadávke neprimerané a čo vôbec pod neprimeranosťou treba rozumieť. Neprimeranosťou podľa súdu nemožno rozumieť iba zjavný nepomer medzi výškou uplatnenej drobnej pohľadávky a výškou trov konania ale vôbec aj vznik trov konania, ktorých vznik vo vzťahu k jednoduchosti sporu je ako taký neprimeraný. Tak súd za neprimerané trovy konania vo veciach nárokov dopravných podnikov na zaplatenie cestovného a sankcie považuje akékoľvek trovy právneho zastúpenia v spore, v ktorom odporca nárok navrhovateľa relevantne nepopiera (napr. okolnosťami prepravnej kontroly a pod.) a teda navrhovateľom tvrdený skutkový stav je zjavne nesporný. V rámci argumentácie týkajúcej sa náhrady trov konania súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu ČR z 25. júla 2012, sp. zn. I.ÚS 988/2012, podľa ktorého typový spôsob uplatnenia pohľadávky je dôkazom toho, že účelom právneho zastúpenia nie je poskytovanie právnej pomoci, ale parazitovanie na drobných pohľadávkach voči občanom, ktoré sú umelo navyšované do nezmyselnej výšky za účelom zabezpečenia ľahkého zárobku. Takéto správanie je zneužitím práva na zastúpenie advokátom, resp. dokonca procesnou šikanou, a preto takéto trovy konania nemožno priznať, hoci bol účastník vo veci samej úspešný.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa, a to konkrétne vo výroku o trovách konania podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ a žiadal rozhodnutie súdu o trovách konania zmeniť tak, aby odporkyni bola uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi súdny poplatok vo výške 16,60 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 58,58 eur. Ako dôvod uviedol, že neprimeranosť trov konania v drobných sporoch je potrebné v jednotlivých prípadoch posudzovať individuálne. Pojem neprimeranosti zákon nedefinuje a rovnako ho nevygenerovala ani súdna a aplikačná prax. Ustanovenie § 150 ods. 2 O.s.p. nevymenúva explicitné prípady, v ktorých je možné trovy konania nepriznať alebo znížiť. Preto je potrebné obsah tohto ustanovenia vykladať v súlade s dôvodnou správou k zák. č. 384/2008 Z.z., ktorým sa s účinnosťou od 15.10.2008 zmenil a doplnil Občiansky súdny poriadok. V zmysle dôvodovej správy môže súd pristúpiť k zníženiu neprimeraných trov, ktoré sú voči pohľadávke v drobných veciach neprimerané. V týchto konaniach najmä trovy konania predstavujú niekoľkonásobne vyššiu sumu ako samotná pohľadávka. Za niekoľkonásobne vyššiu sumu je potrebné v zmysle logického výkladu dôvodovej správy zák. č. 384/2008 Z.z. chápať minimálne dvojnásobne vyššiu sumu ako samotná istina. Rozsah zníženia trov je odporujúci dobrým mravom a preto navrhovateľ považuje za nespravodlivé neodôvodnené a neprimerané, aby odporkyňa neznášala trovy procesne plne úspešného navrhovateľa, ktorému vznikli vrátane trov právneho zastúpenia v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné a rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Pri rozhodovaní o trovách konania súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

V zmysle § 200ea Občianskeho súdneho poriadku, ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 500,- Eur od tohto okamihu ide o drobný spor (ods. 1). Za drobné spory sa nepovažujú veci, ktoré sa týkajú a) osobného stavu alebo spôsobilosti na právne úkony, b) sociálneho zabezpečenia, c) konania o preskúmanie rozhodnutí vydaných v rozhodcovskom konaní, d) vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, e) konania o dedičstve, f) konania o určenie, zmenu alebo zrušenie vyživovacej povinnosti, g) konkurzného konania a reštrukturalizačného konania, h) sporov pracovných vzťahov a obdobných pracovnoprávných vzťahov, i) ochrana osobnosti (ods. 2). Ak je predmetom konania iba príslušenstvo pohľadávky, ktorého hodnota neprevyšuje sumu podľa ods. 1, konanie sa považuje za drobný spor (ods. 3).

Keďže predmetom daného konania je zaplatenie sumy 50,50 Eur, teda sumy nižšej ako 1.000,- Eur ide podľa vyššie citovaného ustanovenia o tzv. drobný spor.

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech súd priznáva náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

V zmysle § 150 ods. 2 O.s.p., ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť.

Vyššie citovaným ustanovením novelizáciou Občianskeho súdneho poriadku zák. č. 384/2008 Z.z. s účinnosťou od 15.10.2008 bola pre náhradu trov konania zakotvená výnimka z cit. § 142 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorej hoci bol účastník v spore plne úspešný, súd mu môže náhradu trov konania nepriznať, prípadne znížiť a to výlučne v drobných sporoch v zmysle cit. § 200ea O.s.p., za splnenia podmienky, že trovy konania sú neprimerané voči pohľadávke. Bližšie podmienky pre nepriznanie alebo zníženie náhrady trov podľa tohto ustanovenia zákon neupravuje. Posúdenie naplnenia podmienok pre aplikáciu tohto ustanovenia na rozhodnutie o trovách konania je preto výlučne na úvahe súdu. Pre súd preto nemôže byť záväzná dôvodová správa k novele zákona, ktorým bola prijatá novelizácia § 150 O.s.p., táto však môže však slúžiť ako základné orientačné vodítko ozrejmujúce úmysel zákonodarcu.

Podľa textu dôvodovej správy k § 150 O.s.p., sa predkladateľ odvoláva na Nariadenie EP a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007, ktorým bolo ustanovené Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, kde sa navrhuje pristúpiť k zníženiu neprimeraných trov, ktoré sú voči pohľadávke v drobných veciach neprimerané. V týchto konaniach podľa dôvodovej správy najmä trovy konania predstavujú niekoľkonásobne vyššiu sumu ako samotná pohľadávka. Cieľom súdnych konaní v takýchto veciach má byť vymoženie pohľadávky s čo najnižšími nákladmi a nemôže prevažovať záujem na vedení konania z dôvodu, že ide o zaujímavé veci z hľadiska odmeny advokáta.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym názorom súdu prvého stupňa, ktorý zdôraznil, že súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom konania v spore. Je potrebné totiž dôsledne rozlišovať medzi právom účastníka konania na právnu pomoc advokáta a nárokom na náhradu trov konania za takto poskytnutú právnu pomoc. Trovy konania potrebné na účelné vynaloženie alebo na ochranu práv sa však nemôžu posudzovať ako celok, aj keď účastník má právo na náhradu trov

konania, pretože každý úkon alebo každé plnenie trov treba posudzovať samostatne. Jediným účelným nákladom, ktorý žalobcovi (ktorý mal v konaní plný úspech) v konaní vznikol, bolo zaplatenie súdneho poplatku.

Náhradu nákladov konania spojených so zastupovaním advokátom prvostupňový súd navrhovateľovi dôvodne nepriznal, pretože sa nejednalo o náklady účelne vynaložené. Prvostupňový a ani odvolací súd nijako nespochybňuje právo navrhovateľa na zastúpenie advokátom (ust. § 25 O.s.p.). Právo účastníka na zastúpenie advokátom na strane jednej a právo na náhradu nákladov konania s tým spojených na strane druhej sú práva, ktoré síce spolu úzko súvisia, avšak nie sú nerozlučne spojené. Cez prizmu účelnosti uvedenou v ust. § 142 ods.1 O.s.p. je preto nevyhnutné posudzovať všetky náklady, ktoré účastníkovi v priebehu konania vznikli, teda aj náklady vynaložené účastníkom v súvislosti s jeho zastúpením advokátom. Na posudzovanie účelnosti nákladov právneho zastúpenia nemožno rezignovať len preto, že účastník pri zastúpení advokátom realizuje svoje právo na právnu pomoc.

Odvolací súd v zhode s prvostupňovým súdom náklady zastúpenia navrhovateľa advokátom považoval za neúčelné po zistení, že sa jednalo o vec typovo veľmi jednoduchú po skutkovej i právnej stránke, pričom k uplatňovaniu týchto nárokov žalobcom dochádza vzorovou žalobou, v ktorej sa menia iba identifikačné údaje žalovanej strany, dátum jazdy bez platného cestovného lístka, číslo dokladu o prepravnej kontrole, výška dlhu (súčet cestovného a sankcie). Vyplňovanie týchto žalôb je rutinnou činnosťou, nevyžadujúcou odborné znalosti. Predmetom konania bol bez akýchkoľvek pochybností drobný spor vyvolaný porušením povinnosti odporkyne cestovať v dopravnom prostriedku navrhovateľa s platným cestovným lístkom. K porušovaniu tejto povinnosti dochádza prakticky každodenne, pričom spory z tohto porušenia vzniknuté sú z hľadiska právneho a skutkového nenáročné. Cieľom súdnych konaní v takýchto veciach má byť preto vymoženie pohľadávky čo s najnižšími nákladmi a nemôže prevažovať záujem na vedení konania z dôvodu, že ide o zaujímavé veci z hľadiska odmeny advokáta. Navrhovateľ, ktorý takéto pohľadávky hromadne uplatňuje má možnosť v konaniach vystupovať sám resp. prostredníctvom svojich zamestnancov alebo vybrať si advokáta, ktorý pristúpi na uplatňovanie a vymáhanie takýchto pohľadávok za podmienok, že veriteľ nebude mať žiadnu ujmu a pre advokáta stále zostanú tieto veci vzhľadom na ich množstvo zaujímavé.

K rovnakému záveru, k akému dospel aplikáciou ust. § 142 ods. 1 O.s.p., možno dospieť aj aplikáciou ust. § 150 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť. Predmetné ustanovenie je ustanovením s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá ponecháva na súde zváženie, či trovy konania sú voči uplatnenej pohľadávke neprimerané a čo vôbec pod neprimeranosťou treba rozumieť. Neprimeranosťou podľa súdu nemožno rozumieť iba zjavný nepomer medzi výškou uplatnenej drobnej pohľadávky a výškou trov konania, ale vôbec aj vznik trov konania, ktorých vznik vo vzťahu k jednoduchosti sporu je ako taký neprimeraný. Tak súd za neprimerané trovy konania vo veciach nárokov dopravných podnikov na zaplatenie cestovného a sankcie považuje akékoľvek trovy právneho zastúpenia v spore, v ktorom žalovaný nárok žalobcu relevantne nepopiera (napr. okolnosťami prepravnej kontroly a pod..) a teda navrhovateľom tvrdený skutkový stav je zjavne nesporný.

Súd prvého stupňa dôvodne poukázal aj na nález Ústavného súdu ČR z 25. júla 2012, sp. zn. I.ÚS 988/2012, podľa ktorého typový spôsob uplatnenia pohľadávky je dôkazom toho, že účelom právneho zastúpenia nie je poskytovanie právnej pomoci, ale parazitovanie na drobných pohľadávkach voči občanom, ktoré sú umelo navyšované do nezmyselnej výšky za účelom zabezpečenia ľahkého zárobku. Takéto správanie je zneužitím práva na zastúpenie advokátom, resp. dokonca procesnou šikanou, a preto takéto trovy konania nemožno priznať, hoci bol účastník vo veci samej úspešný.

Vychádzajúc z tohto ustanovenia neprimeranými trovami súd nielen tie, ktoré výrazne presahujú hodnotu uplatnenej pohľadávky, ale aj tie, ktoré z hľadiska charakteru sporu vzhľadom na jeho jednoduchosť nebolo potrebné vynaložiť. V prejednávanej veci základ nároku ani jeho výška sporné neboli a preto trovy právneho zastúpenia je potrebné považovať nielen za neprimerané podľa ust. § 150 ods. 2 O.s.p., ale aj za také, ktoré nespĺňajú požiadavku účelnosti vyplývajúcu z ust. § 142 ods. 1 O.s.p.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúci z ust. § 219 O.s.p. napadnutý rozsudok vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko tento návrh na ich priznanie nepodal a z obsahu spisu nevyplýva, že by mu nejaké trovy v súvislosti s odvolacím konaním vznikli.

Uvedené rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.